

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาใน
จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

RELATIONSHIP BETWEEN STRATEGIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS
AND SCHOOL EFFECTIVENESS IN CHONBURI PROVINCE UNDER SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE CHONBURI RAYONG

จุฬาลักษณ์ อภัยรุณ

Julaluk Apairoon

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Master's degree student Education Administration Faculty of Education, Bangkokthonburi University

E-mail. Julaluk@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ (1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง (2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง และ (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรประกอบด้วย ครูผู้สอนในสถานศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในปีการศึกษา 2568 จำนวน 2,514 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในปีการศึกษา 2568 จำนวน 334 คน กำหนดขนาดตัวอย่างด้วยการเทียบตารางเครจซี่และมอร์แกน และดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบสุ่มชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า (1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ (3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ABSTRACT

The objectives of this research were: (1) To study strategic leadership of school administrators in Chonburi Province under secondary educational service area office Chonburi Rayong; (2) to study school effectiveness in Chonburi Province under secondary educational service area office Chonburi Rayong; and (3) to study the relationship between strategic leadership of school administrators and school effectiveness in Chonburi Province under secondary educational service area office Chonburi Rayong.

This research methodology was a quantitative survey research. The population consisted of 2,514 teachers in schools under secondary educational service area office Chonburi Rayong in the 2025 academic year. The sample consisted of 334 teachers in schools under secondary educational service area office Chonburi Rayong in the 2025 academic year. The sample size was determined by Krejcie & Morgan Table and obtained by stratified random sampling and proportional allocation techniques. The instrument used for data collection was a five-level rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's Correlation Coefficient.

Major findings: (1) Strategic leadership of school administrators in Chonburi Province under secondary educational service area office Chonburi Rayong in the overall and all aspects were at high level; (2) school effectiveness in Chonburi Province under secondary educational service area office Chonburi Rayong in the overall and all aspects were at high level; and (3) the relationship between strategic leadership of school administrators and school effectiveness in Chonburi Province under secondary educational service area office Chonburi Rayong showed a positive correlation at high level with statistical significance at the 0.01 level.

Keywords : Strategic Leadership, School Effectiveness, Secondary Educational Service Area Office Chonburi Rayong

---

บทนำ

ระบบการศึกษาไทยในปี 2568 กำลังประสบกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและมีความซับซ้อน ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีที่ก้าวกระโดด การแข่งขันเชิงเศรษฐกิจระดับโลกที่เข้มข้น และความต้องการทักษะใหม่สำหรับศตวรรษที่ 21 ที่มีความจำเป็นเร่งด่วน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2568) การดำเนินการทางการศึกษาจึงต้องปรับปรุงให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ทางการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ที่มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะในการวิเคราะห์ การสร้างสรรค์นวัตกรรม การปลูกฝังจิตวิญญาณแห่งการเรียนรู้ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพ สภาวะการณ์ในปัจจุบันเผยให้เห็นความจำเป็นเชิงกลยุทธ์ในการพัฒนามาตรฐานการศึกษาให้สามารถเทียบเคียงได้ในระดับนานาชาติ การสร้างระบบประเมินผลที่เน้นสมรรถนะหลัก และการเตรียมพร้อมผู้เรียนให้สามารถสร้างความได้เปรียบแข่งขันในตลาดแรงงานระดับโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพสูง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาให้เกิดผลสำเร็จต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์เชิงอนาคต และสมรรถนะในการถ่ายทอดการเปลี่ยนแปลงสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมและวัดผลได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ที่การศึกษาไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายที่มีลักษณะไม่แน่นอนและมีความซับซ้อนหลายมิติ ทั้งในแง่สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งต้องการผู้นำที่สามารถปรับตัวและสร้างสรรค์นวัตกรรมได้อย่างยืดหยุ่นและต่อเนื่อง

การจัดการสถานศึกษาในยุคปัจจุบันถือเป็นกลไกสำคัญที่มีบทบาทหลักต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและสร้างความยั่งยืน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีสมรรถนะในการวางแผนกลยุทธ์ การจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างสรรค์วัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็ง และการนำพองค์กรไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน และมีประสิทธิผลสูง (จุฑามาศ แสนสุข, 2564) ความสำคัญเชิงกลยุทธ์ของการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลส่งผลกระทบต่อคุณภาพการพัฒนาผู้เรียน ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน การพัฒนาศักยภาพบุคลากรทุกระดับ และการเสริมสร้างองค์กรให้เติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ และภาวะ

ผู้นำที่จะสามารถสร้างสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาศักยภาพสูงสุดของผู้เรียน สร้างแรงจูงใจและแรงขับเคลื่อนในการปฏิบัติงานของบุคลากร ส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนและสังคม และสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่น และหน่วยงานพันธมิตรที่เกี่ยวข้อง (สมชาย แก้วเจริญ 2562) นอกจากนี้ยังต้องมีสมรรถนะในการจัดการกับการเปลี่ยนแปลงและสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและไม่คาดคิด โดยเฉพาะการปรับตัวต่อเทคโนโลยีการศึกษาที่พัฒนาใหม่อย่างต่อเนื่อง การจัดสรรทรัพยากรที่มีข้อจำกัด และการตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายและซับซ้อนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จที่ยั่งยืนและความเป็นเลิศในแต่ละด้าน ผู้นำเชิงกลยุทธ์จำเป็นต้องมีสมรรถนะในการมองเห็นภาพรวมของสถานการณ์อย่างกว้างไกล การวิเคราะห์ และประเมินสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร สามารถกำหนดทิศทางทางการพัฒนาที่มีความชัดเจน และสอดคล้องกับบริบท การสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษาที่เหมาะสม และการสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกที่ส่งผลในระยะยาวอย่างต่อเนื่อง (Leithwood et al., 2020) คุณลักษณะสำคัญของผู้นำเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและสามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ และยอมรับได้ การคิดเชิงระบบและการบูรณาการอย่างครอบคลุม การตัดสินใจที่อิงหลักฐาน และข้อมูลเชิงประจักษ์ การสร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้บุคลากรพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และการส่งเสริมการเรียนรู้ระดับองค์กรอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ (Kotter, 2012) ทั้งนี้ ผู้นำเชิงกลยุทธ์ยังต้องมีสมรรถนะในการสร้างเครือข่ายและพันธมิตรทางกลยุทธ์ การจัดการความขัดแย้ง และความหลากหลายอย่างสร้างสรรค์ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส และการประเมินผลและปรับปรุงกลยุทธ์อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

ประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นตัวชี้วัดเชิงกลยุทธ์ที่สำคัญในการประเมินความสำเร็จของการจัดการศึกษาและการบรรลุภารกิจของสถานศึกษาอย่างครบถ้วน ประสิทธิภาพของสถานศึกษา หมายถึงสมรรถนะของสถานศึกษาในการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในทุกมิติของการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งสามารถวัดและประเมินได้จากหลายมิติ (Scheerens, 1992) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนทั้งในด้านวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คุณภาพของครูบุคลากรทางการศึกษาในด้านสมรรถนะการสอนและการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพสูงและมีความโปร่งใสตรวจสอบได้ การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร และกิจกรรมการเรียนการสอนให้ทันสมัยและเหมาะสม การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม และระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มอย่างครอบคลุม (กันตพัฒน์ มณฑา, 2561) นอกจากนี้ สถานศึกษาที่มีประสิทธิผลในระดับสูงจะมีคุณลักษณะเด่น คือ มีสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและความปลอดภัย การเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนและผู้ปกครอง มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งและมีประสิทธิผล และมีการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องบนพื้นฐานของข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เชื่อถือได้ (ธนพล วงศ์ฉลาด และธรินธร นามวรรณ, 2564) การประเมินประสิทธิผลสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องครอบคลุมทั้งตัวชี้วัดเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพอย่างสมดุล รวมถึงการประเมินทั้งกระบวนการและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในระยะสั้นและระยะยาวอย่างเป็นระบบ

ในบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ซึ่งเป็นเขตพื้นที่พัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ประกอบด้วย พื้นที่อุตสาหกรรม เขตกรรมสมัยใหม่ และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีเป้าหมายของการศึกษาเพื่อผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพและทักษะที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจในอนาคต อย่างไรก็ตาม จากการพัฒนาพื้นที่ EEC ส่งผลให้สถานศึกษาในจังหวัดชลบุรี จำนวน 31 โรงเรียน ต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้สถานศึกษาต้องเผชิญกับประเด็นปัญหา และความท้าทาย เช่น การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างระบบการศึกษาแบบก้าวสู่การศึกษายุค 4.0 ที่มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้ การผลิตกำลังคนที่ตอบสนองความต้องการตลาดแรงงาน Demand Driven มากกว่า ความต้องการของสถานศึกษา Supply Driven

(อภิชาติ ทองอยู่, 2563) จากประเด็นปัญหา และความท้าทายที่เกิดขึ้น ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นกุญแจสำคัญ ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมในสถานศึกษา ผ่านการวางแผน วิเคราะห์บริบทสถานศึกษา การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และมองภาพรวมของทิศทางการพัฒนาสถานศึกษาได้ นำไปสู่ประสิทธิผลของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ปิยนุช อินทรดิบ, 2565) ที่ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของ (ณัฐวร จิณะไชย, 2567) ที่ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากความสำคัญและความเป็นมาของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

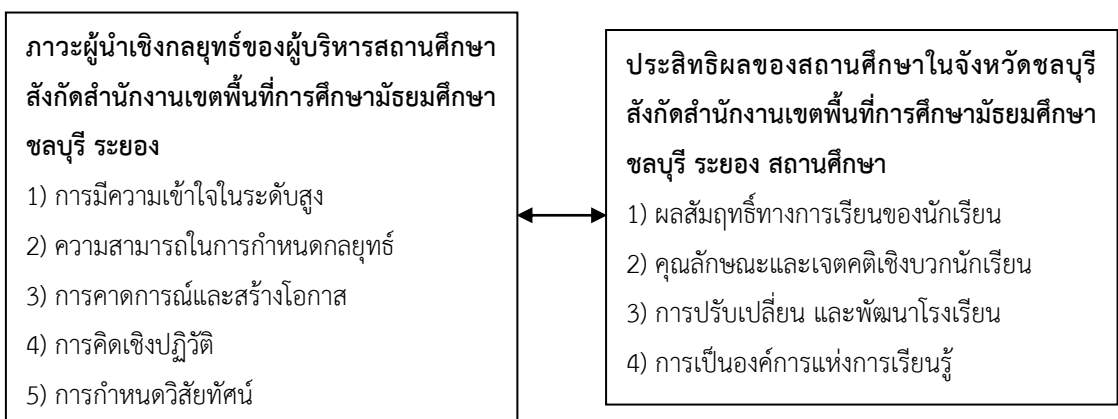
1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยผู้วิจัยได้นำภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของ DuBrin (2010) และประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดชลบุรี จากการสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนักวิชาการและนักวิจัยหลายท่าน สามารถเขียนกรอบแนวคิดได้ดังนี้

ตัวแปร

ตัวแปร

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการ วิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษาจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในปีการศึกษา 2568 จำนวน 2,514 คน จากสถานศึกษา 31 แห่ง

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในสถานศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในปีการศึกษา 2568 ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 334 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 ข้อ ประกอบด้วย ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ตามแนวคิดและทฤษฎีของ DuBrin (2010) จำนวน 5 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย 1) ด้านการมีความเข้าใจในระดับสูง 2) ด้านความสามารถในการกำหนดกลยุทธ์ 3) ด้านการคาดการณ์และสร้างโอกาส 4) ด้านการคิดเชิงปฏิบัติ และ 5) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์

ตอนที่ 3 แบบสอบถามประสิทธิผลของสถานศึกษาในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำนวน 4 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย 1) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 2) ด้านคุณลักษณะและเจตคติเชิงบวกนักเรียน 3) ด้านการปรับเปลี่ยน และพัฒนาสถานศึกษา และ 4) ด้านการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

3. วิธีการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาตำรา เอกสาร แนวคิดทฤษฎีตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลของสถานศึกษา

2. นำข้อมูลที่ศึกษาและสังเคราะห์มาประมวล เพื่อกำหนดโครงสร้างของเครื่องมือ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

3. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

4. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล จำนวน 1 ชุด โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบตรวจสอบรายการ (Check List) ใช้สอบถามข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลของสถานศึกษาในจังหวัดชลบุรี

5. การหาคุณภาพเครื่องมือ

5.1 ความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มีคุณสมบัติดังนี้ 1) นายศักดิ์มงคล โปทาภักดิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนดอนแดงวิทยา สพพ.สกลนคร เขต 3 2) นายอาทร รูปทอง รองผู้อำนวยการโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยา “กรุงไทยอนุเคราะห์” สพม.ชลบุรี ระยอง 3) นางจิตพร อัครวาทิ ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนคำตากล้าราชประชาสงเคราะห์ สพม.สกลนคร ผู้วิจัยได้นำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) เป็นรายข้อและคัดข้อรายการที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ผลการพิจารณาพบว่าข้อคำถาม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) อยู่ที่ 1.00 แสดงว่าข้อคำถามทุกข้อมีความตรงเชิงเนื้อหาผ่านเกณฑ์ที่กำหนดค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ทุกข้อ

5.2 ความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับคุณครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.921

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านกระบวนการการตรวจสอบความเชื่อมั่น และมีความสมบูรณ์นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

4.2 ผู้วิจัยนำหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 31 โรงเรียนในจังหวัดชลบุรี เพื่อขอความร่วมมือครูตอบแบบสอบถาม โดยระบุจำนวนครูในสถานศึกษาตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด จำนวน 338 คน ซึ่งเป็นการตอบแบบสอบถามในระบบออนไลน์ (Google Form) ด้วยการแสกน QR Code

4.3 ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ตอบผ่านระบบออนไลน์ รวบรวมข้อมูลทั้งหมดเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา และตอนที่ 3 ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

5.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) โดยกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) (ภัทรพร เกษสังข์, 2549)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติพื้นฐาน

6.1.1 ความถี่ (Frequency)

6.1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

6.1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

6.1.4 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

6.2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามใช้ค่า IOC (Index of Item Objective Congruence)

6.2.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha-Coefficient)

6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง จำนวน 334 คน จำแนกตามระดับการศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 68.26 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 31.74 ตามลำดับ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 – 10 ปี จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 41.02 รองลงมา คือ ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 32.93 และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 26.05

2. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยภาพรวม 5 ด้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยภาพรวม 5 ด้าน

n = 334

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การมีความเข้าใจในระดับสูง	4.41	0.34	มาก
2. ความสามารถในการกำหนดกลยุทธ์	4.40	0.28	มาก
3. การคาดการณ์และสร้างโอกาส	4.44	0.30	มาก
4. การคิดเชิงปฏิกิริยา	4.39	0.33	มาก
5. การกำหนดวิสัยทัศน์	4.42	0.31	มาก
รวม	4.41	0.25	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.41, S.D. = 0.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การคาดการณ์และสร้างโอกาส ($\bar{X}$ = 4.44, S.D. = 0.30) การกำหนดวิสัยทัศน์ ($\bar{X}$ = 4.42, S.D. = 0.31) การมีความเข้าใจในระดับสูง ($\bar{X}$ = 4.41, S.D. = 0.34) ความสามารถในการกำหนดกลยุทธ์ ($\bar{X}$ = 4.40, S.D. = 0.28) และด้านการคิดเชิงปฏิกิริยา ($\bar{X}$ = 4.39, S.D. = 0.33) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประสิทธิผลของสถานศึกษาในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยภาพรวม 4 ด้าน

n = 334

ประสิทธิผลของสถานศึกษาในจังหวัดชลบุรี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	4.25	0.38	มาก
2. คุณลักษณะและเจตคติเชิงบวกนักเรียน	4.28	0.39	มาก
3. การปรับเปลี่ยน และพัฒนาโรงเรียน	4.38	0.35	มาก
4. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	4.42	0.30	มาก
รวม	4.33	0.29	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.30) การปรับเปลี่ยน และพัฒนาโรงเรียน ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.35) คุณลักษณะและเจตคติเชิงบวกนักเรียน ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.39) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.38) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหาร สถานศึกษา (X)	ประสิทธิผลของสถานศึกษาในจังหวัดชลบุรี									
	Y ₁		Y ₂		Y ₃		Y ₄		Y	
	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p
X ₁	.267**	.00	.333**	.00	.400**	.00	.086	.12	.343**	.00
X ₂	.480**	.00	.435**	.00	.577**	.00	.143**	.00	.520**	.00
X ₃	.617**	.00	.559**	.00	.727**	.00	.539**	.00	.749**	.00
X ₄	.555**	.00	.459**	.00	.610**	.00	.451**	.00	.637**	.00
X ₅	.405**	.00	.457**	.00	.486**	.00	.425**	.00	.543**	.00
X	.576**	.00	.558**	.00	.696**	.00	.411**	.00	.694**	.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวมมี

ความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูง ($r_{xy} = 0.694$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีความสัมพันธ์กัน 3 อันดับ โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การคาดการณ์และสร้างโอกาสกับการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ($r = 0.727$) มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 การคาดการณ์และสร้างโอกาสกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ($r = 0.617$) มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และการคิดเชิงปฏิบัติกับการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ($r = 0.610$) ความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การคาดการณ์และสร้างโอกาส การกำหนดวิสัยทัศน์ การมีความเข้าใจในระดับสูง ความสามารถในการกำหนดกลยุทธ์ และด้านการคิดเชิงปฏิบัติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของสถานศึกษา ครูผู้สอนส่วนใหญ่ต้องการผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ สามารถวางแผนอย่างเป็นระบบ จัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ ส่งเสริมนวัตกรรม สร้างความร่วมมือ สร้างเครือข่าย ประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง สร้างความยั่งยืน และสร้างขวัญกำลังใจให้กับบุคลากร ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เหล่านี้จะสามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศและสร้างความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาผู้เรียนในอนาคต สอดคล้องกับ กรรณภรณ์ พุฒชงค์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ภาวิณี ร่มรวย (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ *Ilminza Zakaria et al. (2021)* ได้ศึกษาเกี่ยวกับ อิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยสูง แสดงถึงการใช้กลยุทธ์เชิงเป้าหมายอย่างต่อเนื่องในการบริหารโรงเรียน

2. ประสิทธิผลของสถานศึกษาในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน คุณลักษณะและเจตคติเชิงบวกนักเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประสิทธิผลของสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ โดยเฉพาะในบริบทของจังหวัดชลบุรี ที่มีลักษณะเฉพาะทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่หลากหลาย ซึ่งประสิทธิผลของสถานศึกษาจะสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็น ทั้งทักษะวิชาการ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิตที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและบริการในพื้นที่ การให้ความสำคัญกับการพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป สอดคล้องกับ ภาวิณี ร่มรวย (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร

สถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ นพวรรณ บุญเจริญสุข (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในบริบทของพื้นที่จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) สถานศึกษาต้องเผชิญกับแรงกดดันจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่รวดเร็วกว่าพื้นที่อื่น ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นทักษะสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กร การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน การวางแผนเชิงกลยุทธ์ และการนำไปปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จของสถานศึกษาในทุกมิติ สอดคล้องกับ นพวรรณ บุญเจริญสุข (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ ปิยนุช อินทรดิบ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ ภาวิณี รุ่มรวย (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

1.1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ โดยพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้

1) ด้านการมีความเข้าใจในระดับสูง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ผู้บริหารเชื่อมโยงการปฏิบัติงานทุกด้านให้สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน พร้อมถ่ายทอดสู่แผนปฏิบัติการประจำปีและแผนงานกิจกรรมของสถานศึกษา เพื่อให้เห็นภาพความเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมต่าง ๆ กับเป้าหมาย

2) ด้านความสามารถในการกำหนดกลยุทธ์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ผู้บริหารสามารถแปลงวิสัยทัศน์ไปสู่แผนปฏิบัติการที่ชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดทำแผนปฏิบัติการระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวที่มีความเชื่อมโยงกัน โดยกำหนดกิจกรรม โครงการ ทรัพยากร งบประมาณ และผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนในแต่ละขั้นตอน

3) ด้านการคาดการณ์และสร้างโอกาส ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ผู้บริหารมีการบริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบในการคาดการณ์ความต้องการของผู้เรียนและสังคม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรเริ่มจากการพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่ครอบคลุม ได้แก่ ข้อมูลผู้เรียน บุคลากร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และบริบทโดยรอบสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลที่สำคัญในการวิเคราะห์ สังเคราะห์แนวโน้มความต้องการของผู้เรียนและสังคม

4) ด้านการคิดเชิงปฏิบัติ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการทดลองและพัฒนา นวัตกรรมการศึกษาใหม่ ๆ เพื่อปรับใช้ในสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างบรรยากาศองค์กรที่เปิดกว้างต่อความคิดสร้างสรรค์และพร้อมยอมรับความผิดพลาดเป็นแนวทางการพัฒนา อีกทั้งควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรเข้าร่วมอบรม ดูงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมการศึกษาเป็นการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา

5) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ผู้บริหารกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและสามารถสื่อสารให้ทุกคนเข้าใจได้ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการกำหนดวิสัยทัศน์ เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกันในการพัฒนาสถานศึกษา โดยกำหนดวิสัยทัศน์ที่กระชับ จดจำง่าย สะท้อนอัตลักษณ์ และเป็นรูปธรรม เพื่อง่ายต่อการสื่อสารวิสัยทัศน์

1.2 ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ โดยพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้

1) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ผู้เรียนแสดงออกถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรแกนกลาง ๆ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาให้ชัดเจน สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและบริบทของชุมชน มีการบูรณาการ การปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2) ด้านคุณลักษณะและเจตคติเชิงบวกนักเรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ผู้เรียนแสดงความตั้งใจ ใฝ่เรียนรู้ และความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้วิธีการที่หลากหลาย อีกทั้งจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่กระตุ้นความอยากรู้ เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ มุมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยมาปรับใช้

3) ด้านการปรับเปลี่ยน และพัฒนาโรงเรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ สถานศึกษามีการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่ และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ยืดหยุ่น บูรณาการ และเน้นทักษะที่สำคัญ เช่น การคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกัน ทักษะดิจิทัล

4) ด้านการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความเข้าใจในวิสัยทัศน์ตรงกันและร่วมมือกันเพื่อบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดกระบวนการมี

ส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกคนในการกำหนดและทบทวนวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ผ่านกระบวนการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อแปลงวิสัยทัศน์ให้เป็นแผนปฏิบัติการที่ชัดเจนและทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบ

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในจังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองในด้านภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง ทั้งในรูปแบบการอบรมสัมมนา การศึกษาดูงานสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จจะช่วยเปิดมุมมองและแนวทางใหม่ๆ ในการบริหาร นอกจากนี้ควรศึกษาค้นคว้าแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา เทคโนโลยี และสังคม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการให้ทันสมัยและสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการคิดเชิงปฏิบัติ

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในจังหวัดชลบุรี ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

บรรณานุกรม

กรรณารณ พุฒชงศ์. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. งานนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2568). "ฉลาดรู้ ฉลาดคิด ฉลาดทำ" 133 ปี กระทรวงศึกษาธิการ. กระทรวงศึกษาธิการ. เข้าถึงได้จาก: <https://www.moe.go.th/>.

กันตพัฒน์ มณฑา. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยสยาม.

จุฑามาศ แสนสุข. (2564). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยปทุมธานี ปีที่ 13 ฉบับที่ 1, 54 – 77.

ณัฐวร จิณะไชย. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด เชียงราย. สารนิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยพะเยา.

ธนพล วงศ์ฉลาด และธรินธร นามวรรณ. (2564). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์. วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ 15 ฉบับที่ 2, 146 – 159.

นพวรรณ บุญเจริญสุข. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปิยนุช อินทรดิบ. (2565). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาราชบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

- ภัทรพร เกษสังข์. (2549). **การวิจัยทางการศึกษา**. เลย: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ภาวิณี รุ่มรอย. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 จังหวัดเพชรบุรี. **วารสารสิรินธรปริทรรศน์** ปีที่ 22 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2564, 210 - 228
- สมชาย แก้วเจริญ. (2562). การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. **วารสารบริหารการศึกษา มศว** ปีที่ 16 ฉบับที่ 31 เดือนกรกฎาคม - ธันวาคม 2562, 1 - 12.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙**. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- อภิชาติ ทองอยู่. (2563). **EEC ตั้งเป้าปี 64 ผลิตบุคคลากร 5 หมื่นคน รับผิดชอบต่อเป้าหมาย**. THAIPUBLICA. เข้าถึงได้จาก: <https://thaipublica.org/2020/11/eec-model-education/>.
- DuBrin, A. J. (2010). **Leadership: Research findings, practice, and skills (6th ed.)**. Boston, MA: Houghton Mifflin.
- Kotter, J. P. (2012). **Leading change (Updated ed.)**. Harvard Business Review Press.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement** vol.30 no.3, 607 - 610.
- Leithwood, K., Harris, A., & Hopkins, D. (2020). Seven strong claims about successful school leadership revisited. **School Leadership & Management** Vol 40 No 1, 5 - 22.
- Scheerens, J. (1992). **Effective Schooling: Research, Theory and Practice**. Cassell.
- Zakaria, I. B., Nor, M. Y. B. M., Alias, B. S. B., & A.Hamid, A. H. (2021). The Influence of Principals' Strategic Leadership on Students' Outcome. **International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences**, 11(2), 407 - 417.